T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 30
KARAR NO : 2014 / 107
KARAR TR : 03.02.2014

ÖZET : İmar planından kaynaklanan tazminat davaları kapsamında, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacılar : 1- B.E.
2- A.A.
3- A.K.
4- M.U. (U.)
5- S.T. (E.)
6- S.E.
7- Bak.E.
8- Seh.E.
9- S.Y.
10- Muris İ.E. Mirasçıları
a) A.E.
b) E.E.
c) A.Ü. (E.)
d) Ş.E.
e) T.E.
f) Ş.E.
Vekili : Av. H.A.
Davalı : İSKİ Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. R.Ö.

O L A Y : Davacılar vekili, dava dilekçesinde, müvekkillerinin İstanbul İli, Çatalca İlçesi, Başakköy 123 parselde kayıtlı taşınmazın hissedar olarak malikleri olduğunu, söz konusu taşınmazların Terkos Baraj Gölünün Uzun Mesafeli Koruma Alanında ve onaylı plan sahaları dışında kaldığını, bu durumun müvekkilinin taşınmazları üzerindeki tasarruf imkanını ortadan kaldırdığını, taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığını ileri sürerek, fazlaya ilişkin her türlü talep ve dava hakkı saklı kalmak kaydıyla şimdilik 1.000.00 TL tazminatın faiziyle birlikte tahsili ile tapu kaydının davalı idare adına tescili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekili, süresinde verdiği dilekçede özetle taşınmaza fiilen el atılmadığını, imar planına dayalı olarak açılan tazminat davalarının görüm ve çözüm yerinin idare mahkemeleri olduğunu ileri sürerek görev itirazında bulunmuştur.

ÇATALCA 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 14.6.2013 gün ve E:2012/692 sayı ile, görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı idare vekilinin idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçe üzerine, dosya örneği Danıştay Başsavcısına gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI:

Davanın, mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamadan kaynaklanan tazminat talebiyle açıldığı sonucuna ulaşıldığı, dava dilekçesinde, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında, mülkiyet hakkına getirildiği söylenen kısıtlamanın, taşınmazın maliki yönünden zarar doğurucu sonuçlarının olabileceğinde kuşku olmadığı, ancak; bu sonuç ya sonuçların genel ve düzenleyici nitelikte bir idari işlem olan imar planından kaynaklandığı, bu planda öngörülen kamulaştırma programlarının zamanında yapılmamasından ve imar uygulamalarından; başka bir anlatımla da, idari işlemlerden ve davalı idarenin imar planı gereği yapılması gereken kamulaştırmalar konusundaki hareketsizliği şeklinde ortaya çıkan idari eylemlerden kaynaklandığı, idari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini talepleri ise 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 12 ve 13.maddeleri uyarınca idari yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan Yasa hükümlerinin gereği olduğu, bu bakımdan hukuka uygunluklarının denetimi ve zarar doğurucu sonuçlarının giderilmesi idari yargının görev alanında bulunan idari işlem ve eylemlerin hukuk düzeninde yaratmış oldukları etki ve sonuçların, hukuki elatma olarak nitelendirilmesine ve bu olumsuz

sonuçlarla ilgili tazminat taleplerinin adli yargı yerlerinde açılacak tazminat davalarına konu edilmelerine, hukuken olanak bulunmadığı, dolayısıyla davanın taşınmazın bedelinin tahsiline hükmedilmesi istemine ilişkin kısmının, 2577 sayılı Yasanın 2.maddesinin 1.fıkrasının b bendinde yer alan idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları hükmü gereğince idari yargı yerinde görülmesi gerektiği, nitekim, 11.6.2013 günlü, 28674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6487 sayılı Kanun'un 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Geçici 6'ncı maddesinde değişiklik yapan 21'inci maddesinde "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmi kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulanmasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir." Hükmüne yer verilmek suretiyle "hukuki el atma" olarak nitelendirilen, imar planındaki belirleme sebebiyle mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamadan kaynaklanan tazminat davalarının görüm ve çözümünde İdari Yargı yerinin görevli olduğunun öngörüldüğü, bu nedenle 2247 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Zehra Ayla PERKTAŞ'ın Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri Baydar, Ali Çolak, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'nun katılımlarıyla yapılan 03.02.2014 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idarenin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde "davanın taşınmazın bedelinin tahsiline hükmedilmesi istemine ilişkin kısmı yönünden" olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. *Çatalca 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin dosyası 2247 Sayılı Yasanın 10. md.'si uyarınca mahkememize gelmekle, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda; Mahkememizce dava konusu taşınmaza fiili el atma olup olmadığı hususunda bilgi verilmesi için mahkemesine müzekkere yazılmış olup, Çatalca 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin cevabi yazısında söz konusu taşınmazla ilgili keşif yapılmadığı, bilirkişi raporunun mevcut olmadığı, davanın 8.11.2013 tarihinde HMK 114/1-b ve 115 maddeleri gereğince yargı yolu dava şartı noksanlığı nedeniyle reddine karar verildiği hususu belirtilmiş, dolayısıyla ilgili dosyada davanın görevsizlik nedeniyle reddine karar verildiği anlaşılmıştır.*

2247 sayılı Yasa'nın 10.maddesi Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarma başlıklı olup, buna göre;

''Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli, idari ve askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.

Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce; idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizen bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmasına bağlıdır.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanının sözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin Başkanının sözcüsüdür.

Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarma istenemez." hükmü yer almaktadır.

Anılan yasanın 12.maddesi Yargı Mercilerince yapılacak işlemleri işaret etmekte olup, buna göre;

"Görev itirazında bulunan kişi veya makam, itirazın reddine ilişkin kararın verildiği tarihten, şayet bu kararın tebliği gerekiyorsa tebliğ tarihinden, itiraz yolu açık bulunan ceza davalarında ise ret kararının kesinleştiği tarihten başlayarak onbeş gün içinde, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama sunulmak üzere iki nüsha dilekçeyi itirazı reddeden yargı merciine verir.

Bu yargı mercii, dilekçenin bir nüshasını ve varsa eklerini yedi gün içinde cevabını bildirmesi için diğer tarafa tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermekten vazgeçmiş sayılır.

Yargı mercii, itiraz dilekçesi üzerine verdiği itirazı ret kararını kaldırarak görevsizlik kararı vermediği takdirde; yetkili makama sunulmak üzere kendisine verilen dilekçeyi, alınan cevabı ve görevsizlik itirazının reddine ilişkin kararını, dava dosyası muhtevasının onaylı örnekleriyle birlikte uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama gönderir.

Bir davada uyuşmazlık çıkarılması için yalnız bir kez başvurulabilir." hükmü yer almaktadır.

Yasanın 13.maddesi Uyuşmazlık Çıkarma İsteminde Bulunmaya Yetkili Makamca yapılacak işlemleri göstermekte olup, buna göre;

"Uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, gerekirse dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlattıktan sonra, uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı

sonucuna varırsa veya yapılan başvuruda 12 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürenin geçirilmiş olduğunu tespit ederse, istemin reddine karar verir.Bu karar, ilgili kişilere veya makama ve ilgili yargı merciine, hemen tebliğ olunur. Bu karara karşı hiç bir yargı merciine başvurulamaz.

Uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda yetkili makam, dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet eksiklikleri tamamlatmak yoluna gitmiş ve bu erekle gönderdiği yazıları on gün geçmeden postaya vermiş ise eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on gün içinde düzenleyeceği gerekçeli düşünce yazısını, kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine yollar ve ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı merciine hemen bildirir. Bu takdirde ilgili yargı mercii, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır." denilmiştir.

Bu yoldan hareketle; yasanın 10/2.maddesine uygun olarak yapılmış bir görev itirazının yargı merciince reddedilmesinden sonra, görev itirazında bulunan kişi veya makamca 12/1.maddede belirtildiği şekilde başvuruda bulunulması üzerine 13.maddede ifade edildiği gibi uyuşmazlık çıkarılması gerekli görülüyor ise, yetkili makamın gerekçeli düşünce yazısı düzenleyerek kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine göndereceği, ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı mercine bildireceğini, yargı merciinin ise 18.maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakacağını ifade etmiş olmakla birlikte yasanın 18.maddesinde; *''Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu resmi yazı ile kendisine bildirilen yargı mercii, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakır. Bu takdirde zamanaşımı süreleriyle öbür kanuni veya hakim tarafından verilen süreler, işin yeniden incelenmesine başlanacağı güne kadar durur. Şu kadar ki, Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere altı ay içinde bu Mahkemenin kararı gelmezse yargı mercii davayı görmeye devam eder. Ancak, esas hakkında son kararı vermeden Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı gelirse yargı mercii bu karara uymak zorundadır. Uyuşmazlık çıkarılacağı bildirilerek yargı merciinden davaya bakmanın ertelenmesi istenemez.'* denilmiş olup, bu bağlamda, anılan yasal hükmün amaç bakımından yorumlanması ve bu yorum sonucuna göre bir değerlendirme yapılması gerekmektedir. 18. madde düzenlenmesinin şekli yorumundan; adli veya idari yargı yerinin olumlu görev uyuşmazlığı prosedürünün işletilmesine ilişkin tarafların yapacağı başvuru sonrası "görevlilik kararı" vermesinden sonra, taraflarca ilgili Başsavcılıklara başvurulması yolundaki taleplerin ilgili mahkemelerce bu Başsavcılıklara gönderilmesini takiben, Başsavcılıkların vereceği kararı bekleyip beklemeyeceği, elindeki dava ile ilgili başkaca bir usuli işlem yapıp yapmayacağı, görevsizlik kararı veya esastan karar verip veremeyeceği hususlarının yasada düzenlenmediği ve sadece Başsavcılıkların Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduklarının ilgili mahkemelere resmi yazı ile bildirilmesi durumunda davanın görülmesinin geri bırakılacağı hususunun belirtildiği anlaşılmaktadır. Bu durumda, söz konusu yasanın eksik düzenlenmesinden kaynaklanan boşluğun, görev konusunda Anayasal yetkiye sahip Mahkememizce doldurulması gerektiği izahtan varestedir. Gerçekten, 2247 Sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde öngörülen özel bir yöntem olan "olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma" hali, farklı yargı kollarında görevsizlik kararları verilmesinden önce görev uyuşmazlığının Uyuşmazlık Mahkemesince çözümlenmesini amaçlayan ve usul ekonomisi bakımından da görevli yargı yerinin belirlenmesini süratli biçimde sağlayan bir uygulamadır. Bu yöntemi başlatan prosedür ise tarafların başvurusu sonrasında ilgili yargı yerinin vereceği "görevlilik" kararıdır. Mahkemece görevlilik kararı verilmesinden, görev itirazında bulunan tarafça bu karara itiraz edildikten ve mahkemece ilgili Başsavcılığa başvuru iletildikten sonra, yetkili Başsavcılığın vereceği kararın beklenmemesi 10 uncu madde ile öngörülen amaçla bağdaşmayacağı gibi, ilgili Başsavcılıklara yasayla tanınan takdir haklarının zaafa uğratılması ve sonuçsuz bırakılması neticesini de doğurabilecektir. Şu halde, 18. maddede öngörülen davanın görülmesinin geri bırakılması halinin, ilk derece Mahkemesinin görevlilik kararı vermesi ile birlikte başlayacağının kabulü gerekmektedir. Aksi halde, davanın somutunda olduğu gibi, ilgili Başsavcılığın olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaya dair kararın ilgili mahkemeye ulaşmasından önce mahkemenin evvelce görevlilik kararı vermişken bu kez görev yönünden red kararı vermesi ya da davayı esastan sonuçlandırması gibi haller ortaya çıkacak ve bu kararlara rağmen Uyuşmazlık Mahkemesince görev konusunda karar verilmesinin pratikte uygulanabilirliği tartışmaya açık hale gelecektir. Oysa Anayasanın 158 nci maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesinin görevle ilgili verdiği kararlar kesindir ve ilgili mahkemeleri bağlayıcı niteliktedir. Şu halde, Uyuşmazlık Mahkemesinin kendisine ilgili Başsavcılıklarca yapılmış bir başvuruyu görmezlikten gelmesi ya da sonuçlandırmaması söz konusu olamayacağından; ilgili mahkemelerin de verdikleri görevlilik kararlarından sonra ilgili Başsavcılıkların bu konudaki iradeleri kendilerine yazılı olarak bildirilinceye kadar görev konusunda başka bir karar veya davayı esastan çözümleyen bir karar verebilmeleri hukuken mümkün bulunmamaktadır. Dolayısıyla mahkememizce 10. maddeye göre yapılan başvurunun sonuçlandırılması gerekmektedir.

Dosya kapsamı itibariyle yukarıda belirtilen hükümler ve kabuller doğrultusunda yapılan değerlendirmede, davalı idare tarafından 2247 sayılı Yasanın 10/2.maddesine uygun olarak yapılmış bir görev itirazının bulunduğu, bu itirazın yargı merciince reddi üzerine davalı idarece 12/1.maddede belirtildiği şekilde başvuruda bulunulduğu, başvuru üzerine Danıştay Başsavcılığınca 13.maddede belirtildiği şekilde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı, bu durumun yazı ile yargı merciine bildirildiği, buna karşın yargı merciince, 18.maddede belirtildiği şekilde davanın görülmesinin geri bırakılması yerine, davanın görev yönünden reddine karar verilmiş olduğu anlaşılmakla, her ne kadar, Çatalca 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce davanın görülmesinin geri bırakılması veya Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesinin beklenilmesi yerine davaya devam edilip esas hakkında hüküm kurulması 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymasa da neticeten usulüne uygun olarak yapılmış olan başvuru sonucunda Danıştay Başsavcılığınca usulüne uygun şekilde 10.maddeye göre olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılarak dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir

noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra<u>GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:</u>

Dava, davacıların hissedar olarak malikleri olduğu taşınmazın, "Terkos Baraj Gölünün Uzun Mesafeli Koruma Alanında ve onaylı plan sahaları dışında" kalması suretiyle kamulaştırmasız el atıldığından bahisle, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla uğranılan zararın şimdilik; 1.000,00TL'sinin faiziyle birlikte tazmini taşınmazın davalı lehine tapudan terkini istemiyle açılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması" başlıklı 8. maddesinde; "Planların hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur.

a) Bölge planları; sosyo - ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır.

b) İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. (Değişik dördüncü cümle: 8/8/2011- KHK-648/21 md.) Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yapılacak planlar valilik veya ilgilisince yapılır veya yaptırılır. Valilikçe uygun görüldüğü takdirde onaylanarak yürürlüğe girer. (Değişik üçüncü cümle: 8/8/2011- KHK-648/21 md.) Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar valiliğe yapılır, valilik itirazları ve planları onbeş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir.

Kesinleşen imar planlarının bir kopyası, Bakanlığa gönderilir.

İmar planları alenidir. Bu aleniyeti sağlamak ilgili idarelerin görevidir. Belediye Başkanlığı ve mülki amirlikler, imar planının tamamını veya bir kısmını kopyalar veya kitapçıklar haline getirip çoğaltarak tespit edilecek ücret karşılığında isteyenlere verir.

c) (Ek: 3/7/2005 - 5403/25 md.) Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere plânlanamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasında bulunan ve davalı İdarece gönderilen yazıda; dava konusu taşınmaz üzerinde İdarelerince herhangi bir tesis, bina ve inşaat faaliyeti yapılmadığı, malikinin kullanmasına engel olacak şekilde tel çit v.b. şeylerle de çevrilmediği; bu bölgede bulunan parselle ilgili alım satımı engelleyici herhangi bir tedbir bulunmadığı, parsele İdareleri tarafından el atılmadığı; dava konusu parsellerin; 14.01.2011 tarih, 2 sayılı İSKİ Genel Kurul Kararı ile değişiklik yapılan ve 23.01.2011 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği esaslarına göre; eski yönetmelikte "dere mutlak koruma alanı" tanımı ve bu alanlarda yapılaşma ve faaliyetleri yasaklayan özel hükümler yer almakta iken, anılan yönetmelikte "dere mutlak koruma alanı" tanımı ve bu alanlarla ilgili hükümlerin kaldırıldığı, bu nedenle eski yönetmeliğe göre dere mutlak koruma alanında kalması nedeniyle yapılaşma ve faaliyet engeli bulunan parsellerdeki tüm engellerin kaldırıldığı; dere mutlak koruma alanlarında kalan parseller, Eski Yönetmeliğe göre hiçbir yapılaşma hakkına sahip değilken, anılan yönetmeliğe göre uzun mesafeli koruma alanında kalması nedeniyle, yoğunluk değerlerinde yapılaşma hakkına kavuşmuş olduğu, imar planı revize edilmesi halinde, yapılaşma haklarının kullanılabileceği belirtilmiştir.

Olayda, davacılar vekili tarafından, dava dilekçesinde, İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği gereği imar planlarında su havzasında ve dere mutlak koruma alanında bırakılarak, tasarruf hakkı kullanılamayacak şekilde kısıtlanan müvekkilinin taşınmazının bedelinin ödenmesine hükmedilmesinin istenildiği; mülkiyet hakkına getirildiği söylenen kısıtlamanın, taşınmazın maliki yönünden zarar doğurucu sonuçlarının olabileceğinde kuşku bulunmadığı, ancak; bu sonuç ya da sonuçların, bir idari işlem olan Yönetmelik ve imar planlarından başka anlatımla da, idari işlemlerden ve davalı idarenin Yönetmelik gereği yapılması gereken kamulaştırmalar konusundaki hareketsizliği şeklinde ortaya çıkan idari eylemlerden kaynaklandığı anlaşılmış olup, belirtilen duruma göre, Yönetmelik, imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, taşınmazın imar planında "dere mutlak koruma alanı" nda kalması nedeniyle taşınmaz üzerindeki tasarruf yetkisinin kısıtlanması nedenine dayalı olarak davacının Asliye Hukuk Mahkemesi nezlinde açtığı tazminat davasında, bu Mahkemece 4.11.1983 günlü, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Geçici 6 ncı maddesinin kimi fıkralarının iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz başvurusunda; Anayasa Mahkemesi 25.9.2013 tarih ve E: 2013/93, K: 2013/101 sayılı kararında "…

Davacının mülkü üzerinde tasarruf etme hakkının kısıtlanması, idarenin bir eyleminden değil, idari bir işlem niteliğinde olduğu tartışmasız olan imar planından kaynaklanmaktadır. Olayda, idarenin fiili el koyma niteliği taşıyan bir eylemi henüz bulunmamakta, aksine kanunen yapması gereken kamulaştırma işlemlerini yapmamak biçiminde tezahür eden bir eylemsizliği söz konusudur. Öte yandan kamulaştırmasız el atmadan söz edilebilmesi için taşınmaz zilyetliğinin idareye geçmesi ve taşınmazın fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olması gerekmektedir. Oysa, mahkemede görülen davaya konu olayda olduğu gibi imar kısıtlamaları'nda taşınmaz zilyetliği malikte kalmaya devam etmekte olup, yalnızca malikin ilgili mevzuattan kaynaklanan bazı kısıtlamalara maruz kalması söz konusu olmaktadır. Sonuç olarak, davacının taşınmazının imar planlarında " dere mutlak koruma alanı" nda bırakılması nedeniyle, tasarruf hakkının kısıtlanmasının kamulaştırmasız el atma sonucu olduğu **ve tasarruf hakkının kısıtlanması sebebiyle doğan zararın ancak idari yargıda açılacak bir tam yargı davasına konu edilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla bakılmakta olan dava, itiraz başvurusunda bulunan mahkemenin görev alanına girmemektedir. Nitekim, Anayasanın 158. maddesi ile, adli, idari ve askeri yargı merciileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili kılınan Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrar bulmuş içtihatları da bu yöndedir…"** gerekçesiyle, Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvurusu, başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle oybirliğiyle reddedilmiştir. Yine taşınmazı imar planında "spor alanı" olarak ayrılan davacının Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı tazminat davasında, davalı idarelerin görev itirazları nedeniyle Danıştay Başsavcılığınca çıkartılan olumlu görev uyuşmazlığında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce olumlu görev uyuşmazlığı talebinin kabulü ile ilgili Asliye Hukuk Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması yolunda verilen karar nedeniyle, anayasal haklarının ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru üzerine, Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümünce 18.9.2013 tarihinde verilen kararda (Başvuru No: 2013/1586) "…Mahkemenin gerekçesi ve başvurucunun iddiaları incelendiğinde, iddiaların özünün Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından delillerin değerlendirilmesinde ve hukuk kurallarının yorumlanmasında isabet olmadığına ve esas itibariyle yargılamanın sonucuna ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. **Yargılama, Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından usul şartlarına ve hukuka uygun olarak gerçekleştirilmiş olup**, başvurucu derece mahkemelerinde kendi delillerini ve iddialarını sunma fırsatını bulmuş **ve bunlar Uyuşmazlık Mahkemesi'nce gereği gibi değerlendirilmiştir…** Açıklanan nedenlerle, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarının kanun yolu şikayeti niteliğinde olduğu, **Uyuşmazlık Mahkemesi kararının bariz bir şekilde keyfilik de içermediği anlaşıldığından**, başvurunun, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin 'açıkça dayanaktan yoksun olması' nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir…" gerekçesiyle, davacının başvurusu oybirliğiyle reddedilmiştir. (Resmi Gazete, 30.10.2013, Sayı:28806) Son olarak, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 30.10.2013 tarih ve E.2013/603, K.2013/1503 sayılı kararıyla, imar planındaki kısıtlamalardan kaynaklanan 'hukuki el atmalardan' kaynaklanan tazminat istemli davaların idari yargının görevinde olduğu hüküm altına alınmıştır. Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nın taşınmazın bedelinin tahsiline hükmedilmesi istemine ilişkin kısım yönünden başvurusunun kabulü ile, davalı vekilinin görev itirazının, Çatalca 2. Asliye Hukuk Mahkemesince reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın görüm ve çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Danıştay Başsavcısı'nın taşınmazın bedelinin tahsiline hükmedilmesi istemine ilişkin kısım yönünden BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin GÖREV İTİRAZLARININ, Çatalca 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14.6.2013 gün ve E:2012/692 sayılı REDDİNE İLİŞKİN KARARININ KALDIRILMASINA, 03.02.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

-

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Zehra Ayla	Eyüp Sabri	Ali	Sıddık
PERKTAŞ	BAYDAR	ÇOLAK	YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ayhan	Mehmet
TOPUZ	AKARSU	AKBULUT